EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2016 12 21
COM(2016) 826 final

2016/0414 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl kovos su pinigų plovimu baudžiamosios teisės priemonėmis

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Neseniai Europos Sąjungoje ir kitur įvykdyti išpuoliai parodė, kad kovodama su terorizmu ir vykdydama jo prevenciją ES turi veikti iškart visose politikos srityse. Teroristinėms organizacijoms ir organizuotam nusikalstamumui reikalingos lėšos, leidžiančios išlaikyti nusikalstamus tinklus, verbuoti naujus narius ir, žinoma, vykdyti teroro aktus. Kovojant su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu itin svarbu šalinti jų finansavimo šaltinius, užtikrinti, kad tas lėšas naudojantiems teroristams būtų sunkiau likti neaptiktiems, ir pasinaudoti svarbia finansinių sandorių informacija.

Teroristų finansavimo problema nenauja. Europos Sąjunga jau turi priemonių jai spręsti, be kita ko, galiojančių baudžiamosios teisės aktų, teisėsaugos institucijų bendradarbiavimo ir keitimosi svarbia informacija mechanizmų, taip pat pinigų plovimo prevencijos ir kovos su juo teisės aktų, kurie nuolat stiprinami.

Tačiau terorizmo finansavimo formos ilgainiui kinta, ir ES turi ryžtingai, greitai ir visapusiškai atnaujinti galiojančius teisės aktus ir taip užtikrinti, kad visi suinteresuotieji subjektai tinkamai juos įgyvendintų ir kad būtų pašalintos nustatytos spragos. Sąjungai taip pat reikia stiprinti kompetentingų institucijų bendradarbiavimą, tiek tarpvalstybiniu mastu, tiek su šioje srityje dirbančiomis ES agentūromis – tai leistų veiksmingiau skleisti informaciją ir išaiškinti teroristus finansuojančius subjektus.

Šiuo direktyvos pasiūlymu, Komisijos paskelbtu 2016 m. vasario 2 d. Kovos su teroristų finansavimu stiprinimo veiksmų plane[1], siekiama kovoti su pinigų plovimu baudžiamosios teisės priemonėmis. Siūloma direktyva šio tikslo siekiama įgyvendinant tarptautinius įsipareigojimus šioje srityje, be kita ko, 2005 m. Europos Tarybos konvenciją dėl pinigų plovimo ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų paieškos, arešto bei konfiskavimo ir dėl terorizmo finansavimo (Nr. 198) (toliau – Varšuvos konvencija), taip pat susijusias Finansinių veiksmų darbo grupės (FATF) rekomendacijas.

Esamų ES lygmens teisės aktų (visų pirma Pamatinio sprendimo 2001/500/TVR[2]) taikymo sritis yra ribota, todėl jais neužtikrinama, kad būtų nustatyta visapusiška baudžiamoji atsakomybė už pinigų plovimo nusikaltimus. Visose valstybėse narėse už pinigų plovimą numatyta baudžiamoji atsakomybė, tačiau įvairiose šalyse gana skirtingai apibrėžta, kas būtent sudaro pinigų plovimo nusikaltimo sudėtį ir kas yra pirminiai nusikaltimai, t. y. pirminė nusikalstama veikla, iš kurios buvo gautas plaunamas turtas, taip pat skiriasi sankcijų dydis. Dabartinė teisės priemonių sistema nevisiškai veiksminga, nes nėra pakankamai išsami ir nuosekli. Teisės sistemų skirtumais gali pasinaudoti nusikaltėliai ir teroristai – savo finansinių sandorių vietą jie gali pasirinkti atsižvelgdami į tai, kur kovos su pinigų plovimu priemonės atrodo silpniausios.

Dar svarbiau yra tai, kad operatyvinės veiklos srityje tokie pinigų plovimo nusikaltimų apibrėžčių, sudėties ir sankcijų skirtumai kenkia tarpvalstybiniam policijos ir teismų bendradarbiavimui ir nacionalinių valdžios institucijų keitimuisi informacija. Pavyzdžiui, dėl skirtingos pirminių nusikaltimų sudėties finansinės žvalgybos padaliniams (FŽP) ir valstybių

[1] COM(2016) 50 *final*, 2016 m. vasario 2 d.

[2] 2001 m. birželio 26 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2001/500/TVR dėl pinigų plovimo, nusikaltimo priemonių ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymo, paieškos, įšaldymo, areštavimo ir konfiskavimo (OL L 182, 2001 7 5).

narių teisėsaugos institucijoms sunku kartu su kitomis ES jurisdikcijomis koordinuotai kovoti su tarpvalstybiniu pinigų plovimu (pvz., kai pinigai plaunami vykdant mokestinius nusikaltimus). Per konsultacijas, kurios buvo atliktos rengiant šį pasiūlymą, šios srities specialistai – įskaitant tokias agentūras kaip Europolas ir Eurojustas – nurodė, kad tai, jog baudžiamoji atsakomybė už šį nusikaltimą valstybių narių teisės aktuose nustatyta skirtingai, trukdo veiksmingam policijos bendradarbiavimui ir kenkia tarpvalstybiniams tyrimams.

Nusikaltėlių ir nusikalstamų organizacijų veiklos tikslas yra pasipelnyti. Iš esmės vykdant pinigų plovimą naudojamos pajamos, gautos iš įvairių rūšių neteisėtos veiklos, kaip antai prekyba narkotikais, prekyba žmonėmis, neteisėta prekyba ginklais, korupcija; taip siekiama įsigyti, konvertuoti arba perduoti turtą nuslepiant tikrąją jo kilmę, kad šių nusikaltimų pajamas būtų galima panaudoti teisėtoms ekonominėms operacijoms. Pinigų plovimas leidžia nusikalstamoms organizacijoms pasipelnyti iš savo neteisėtos veiklos ir ją tęsti. Sustiprinus baudžiamąsias priemones pinigų plovimo srityje būtų lengviau pašalinti finansines tokių nusikaltimų paskatas.

Jungtinių Tautų skaičiavimais, 2009 m. bendra nusikalstamų pajamų suma pasaulyje siekė maždaug 2,1 trln. JAV dolerių arba 3,6 proc. pasaulinio BVP[3]. Įvertinta, kad pagrindinėse Europos Sąjungos nelegaliose rinkose, apie kurias turima įrodymų, nusikalstamos veiklos pajamos siekia 110 mlrd. EUR[4]. Sumos, kurias šiuo metu ES pavyksta susigrąžinti, sudaro tik nedidelę dalį numanomų nusikalstamai gautų pajamų[5].

Su teroro aktais susiję asmenys ir grupės nusikaltėlių tinkluose dalyvauja ar patys nusikaltimus daro tam, kad galėtų finansuoti savo veiklą, o vėliau, pasinaudodami pinigų plovimo schemomis, konvertuoja lėšas, nuslepia neteisėtą jų kilmę, arba įgyja jas savo operacijoms finansuoti. Tai labai didina organizuoto nusikalstamumo patrauklumą. Daug Europoje veikiančių teroristinių grupuočių lėšas gauna iš nusikalstamų šaltinių, pavyzdžiui, prekybos narkotikais, neteisėtos prekybos kultūros vertybėmis ar nesąžiningų paskolų paraiškų. Didelės teroristų organizacijos savo teroristinei veiklai finansuoti taip pat vykdo įvairių rūšių nusikalstamą veiklą. Be to, nusikalstamų organizacijų teikiamomis galimybėmis teroristai gali naudotis logistiniais sumetimais, pavyzdžiui, suklastotus dokumentus pirkti iš nusikalstamų grupuočių, kurios tuo pačiu gali išplauti iš šių operacijų gautą pelną. Todėl veiksmingesnė ES teisinių priemonių sistema padėtų efektyviau kovoti su teroristų finansavimu ir mažinti teroristinių organizacijų keliamą grėsmę, nes tai apsunkintų jų galimybes finansuoti savo veiklą.

Nustačius būtinąsias taisykles dėl pinigų plovimo nusikaltimo apibrėžties, pradėjus ją taikyti terorizmo nusikaltimams ir kitai sunkiai nusikalstamai veiklai ir suderinus skiriamas sankcijas, sustiprės dabartinė ES baudžiamosios teisės priemonių sistema, skirta kovai su pinigų plovimu visoje Europoje. Siūloma direktyva pagerins tarpvalstybinį bendradarbiavimą, kompetentingų institucijų keitimąsi informacija ir neleis nusikaltėliams pelnytis pasinaudojant įvairių šalių nacionalinės teisės skirtumais. Šiomis priemonėmis bus sustiprinta ES teisinių priemonių kovai su pinigų plovimu sistema, pagerintas vykdymo užtikrinimas ir atgrasymas

---

3 Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuras „Apytikriai duomenys apie neteisėtus finansinius srautus iš prekybos narkotikais ir (arba) kitų tarptautinių organizuotų nusikaltimų (angl. „Estimating illicit financial flows resulting from drug trafficking and other transnational organised crime“), 2011 m. spalio mėn.

4 „Iš nelegalių rinkų į teisėtą verslą – Europos organizuoto nusikalstamumo apžvalga“ (angl. „From illegal markets to legitimate businesses: the portfolio of organised crime in Europe“), galutinė projekto OCP (angl. *Organised Crime Portfolio*) ataskaita, 2015 m. kovo mėn.

5 Ataskaita „Ar nusikalstamumas vis dar pelningas? Nusikalstamu būdu įgyto turto susigrąžinimas ES, 2010–2014 m. statistinės informacijos tyrimas“), Europolas, 2016 m. liepos mėn.

nuo teroristinės ir nusikalstamos veiklos. Todėl jos leis veiksmingiau kovoti su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmo finansavimu ir taip padidins ES vidaus bei jos piliečių saugumą.

- **Būtinybė laikytis atitinkamų tarptautinių standartų ir prievolių ir veiksmingai spręsti pinigų plovimo problemą**

Šiuo pasiūlymu siekiama įgyvendinti tarptautinius reikalavimus, įtvirtintus Varšuvos konvencijoje ir Finansinių veiksmų darbo grupės rekomendacijose dėl pinigų plovimo kriminalizavimo.

Finansinių veiksmų darbo grupės (FATF[6]) rekomendacijoje Nr. 3 šalys raginamos kriminalizuoti pinigų plovimą remiantis 1988 m. JT konvencija dėl kovos su neteisėta narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų apyvarta (Vienos konvencija) ir 2001 m. JT konvencija prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą (Palermo konvencija). Rekomendacijoje šalių prašoma kriminalizuoti pajamų, gautų iš visų sunkių nusikaltimų, plovimą, į tų nusikaltimų apibrėžtį įtraukiant kuo daugiau įvairių pirminių nusikaltimų (išvardijant pirminių nusikaltimų kategorijas, kaip antai terorizmas (įskaitant terorizmo finansavimą), prekyba žmonėmis ir neteisėtas migrantų gabenimas, neteisėta prekyba ginklais, nusikaltimai aplinkai, sukčiavimo, korupcijos, mokestiniai nusikaltimai), paliekant šalims pačioms nuspręsti, kokiomis priemonėmis to pasiekti. Rekomendacijoje šalims leidžiama netaikyti pinigų plovimo nusikaltimo sudėties asmeniui, kuris padarė pirminį nusikaltimą, ir prašoma nustatyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias baudžiamąsias sankcijas fiziniams asmenims, baudžiamąją (civilinę arba administracinę) atsakomybę ir sankcijas juridiniams asmenims. Rekomendacijoje taip pat raginama kriminalizuoti pagalbinius veiksmus, kaip antai dalyvavimą vykdant nusikaltimą, susibūrimą ar susimokymą, pasikėsinimą įvykdyti, bendrininkavimą, pagalbą ir konsultavimą, nebent tai prieštarautų pagrindiniams nacionalinės teisės principams.

Varšuvos konvencija yra išsamiausia tarptautinė konvencija dėl pinigų plovimo (joje yra nuostatų dėl pinigų plovimo kriminalizavimo, taip pat nuostatų dėl turto įšaldymo ir konfiskavimo bei tarptautinio bendradarbiavimo). Varšuvos konvencijos šalys raginamos priimti teisėkūros priemones, kuriomis palengvinama pinigų plovimo prevencija, tyrimas ir baudžiamasis persekiojimas, ir veiksmingai įšaldyti ir konfiskuoti pajamas ir nusikaltimo priemones. Šioje konvencijoje nustatoma keliais aspektais daugiau nei FATF rekomendacijos reikalavimai – joje nustatyta, kad nėra svarbu, ar pirminis nusikaltimas priklausė šalies, kurioje buvo vykdomas pinigų plovimas, baudžiamajai jurisdikcijai, šalims leidžiama taikyti žemesnį tyčios laipsnį ir reikalaujama šalių užtikrinti, kad galimybė priimti apkaltinamąjį nuosprendį dėl pinigų plovimo nepriklausytų nuo to, ar anksčiau arba tuo pačiu metu yra priimtas apkaltinamasis nuosprendis dėl pirminio nusikaltimo ir ar pirminis nusikaltimas yra tiksliai nustatytas.

Varšuvos konvenciją pasirašė 26 ES valstybės narės, o ratifikavo kol kas 17 iš jų. ES konvenciją pasirašė, tačiau dar neratifikavo. Priėmus šį direktyvos pasiūlymą būtų žengtas svarbus žingsnis siekiant Varšuvos konvencijos ratifikavimo ES.

Šiuo pasiūlymu siekiama įgyvendinti pirmiau išdėstytus tarptautinius reikalavimus. Kai kuriose srityse pasiūlymas šiuos reikalavimus viršija: jame nustatomas minimalus didžiausių sankcijų dydis ir kriminalizuojamas savų pinigų plovimas – t. y. atvejai, kai iš nusikalstamos veiklos gautą turtą plaunantis asmuo yra ir susijusio pirminio nusikaltimo vykdytojas, nors

[6] FATF nustato pagrindinius tarptautinius standartus kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu srityje. FATF narės yra Europos Komisija ir 15 valstybių narių, o likusios 13 priklauso MONEYVAL, į FATF panašiai regioninei organizacijai, kuri rengia Europos Tarybos valstybių taikomų kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimo priemonių įsivertinimo ir tarpusavio vertinimo procedūras.

savų pinigų plovimu laikomas tik lėšų konvertavimas arba perdavimas ir slėpimas arba užmaskavimas. Be bendrųjų nusikaltimų kategorijų, nurodytų FATF ir Varšuvos konvencijoje nustatytame pirminių nusikaltimų sąraše, į šio pasiūlymo sąrašą įtraukti ir elektroniniai nusikaltimai bei nusikaltimai, kuriems taikytini ES lygmens teisės aktai, kuriuose apibrėžiami pirminiai nusikaltimai, pateikiant nuorodą į atitinkamus ES teisės aktus.

- **Derėjimas su galiojančiomis šios politikos srities nuostatomis**

Šis pasiūlymas parengtas vykdant pasaulinę kovą su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu – juo įgyvendinama Finansinių veiksmų darbo grupės (FATF), tarpvyriausybinės organizacijos, nustatančios šios srities tarptautinius standartus ir skatinančios juos įgyvendinti, rekomendacija Nr. 3 ir šioje srityje galiojančios tarptautinės konvencijos. Be to, tai dalis platesnio masto pastangų ES lygmeniu kovoti su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu stiprinant represinius veiksmus prieš nusikalstamas organizacijas ir teroristų finansuotojus.

2015 m. balandžio mėn. priimtoje Europos saugumo darbotvarkėje[7] raginama imtis papildomų priemonių kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu srityje. Europos saugumo darbotvarkėje pabrėžta, kad „pagrindinis organizuoto nusikalstamumo tikslas yra pelnas“, paraginta stiprinti teisėsaugos institucijų pajėgumą kovoti su organizuoto nusikalstamumo finansavimu, ir pažymėta, kad „tarptautiniai nusikaltėlių tinklai naudojasi teisėtomis verslo struktūromis, kad nuslėptų savo pelno šaltinius, todėl reikia imtis veiksmų užkirsti kelią organizuoto nusikalstamumo skverbimuisi į teisėtą ekonomiką“. Europos saugumo darbotvarke taip pat siekiama spręsti terorizmo ir organizuoto nusikalstamumo sąsajos problemą – joje pabrėžta, kad organizuotas nusikalstamumas skatina terorizmą, nes teikia ginklų, finansavimo iš narkotikų kontrabandos lėšų ir skverbiasi į finansų rinkas.

2016 m. vasario 2 d. Komisija pateikė veiksmų planą, kaip dar aktyviau kovoti su terorizmo finansavimu. Vienas iš pagrindinių šio plano veiksmų – apsvarstyti galimybę pateikti pasiūlymą dėl direktyvos, kuria nustatomos būtiniausios taisyklės dėl pinigų plovimo nusikaltimo apibrėžties (taikant ją teroristiniams nusikaltimams ir kitoms sunkioms baudžiamosioms veikoms) ir suderinamos sankcijos. Pagrindžiant planą nurodyta, kad savo veiklai finansuoti teroristai dažnai naudojasi nusikalstamu būdu gautomis pajamomis ir tam pasitelkia pinigų plovimo schemas. Todėl kriminalizavus pinigų plovimą būtų lengviau kovoti su teroristų finansavimu.

2016 m. spalio 25 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl kovos su korupcija ir tolesnių veiksmų, susijusių su CRIM komiteto rezoliucija (2015/2110(INI))[8] taip pat pažymėta, kad dalyvavimas nusikalstamoje veikloje gali būti siejamas su teroristiniais nusikaltimais, ir paraginta stiprinti ES teisės aktus dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu ir pinigų plovimu siekiant veiksmingai kovoti su terorizmu.

Šiuo pasiūlymu taip pat stiprinamos esamos priemonės, skirtos piktnaudžiavimo finansine sistema pinigų plovimo ir teroristų finansavimo tikslais prevencijai, jo nustatymui ir kovai su juo, visų pirma ketvirtoji Kovos su pinigų plovimu direktyva[9] (toliau – KPPD), kurioje nustatytos taisyklės dėl piktnaudžiavimo finansine sistema pinigų plovimo ir teroristų finansavimo tikslais prevencijos, ir Lėšų pervedimo reglamentas[10]. Tikėtasi, kad KPPD ir

---

7 COM(2015) 185 *final*, 2015 m. balandžio 28 d.

8 2013 m. spalio 23 d. Europos Parlamento rezoliucija „Kova su organizuotu nusikalstamumu, korupcija ir pinigų plovimu. Rekomendacijos dėl veiksmų ir iniciatyvų, kurių reikia imtis (2013/2107(INI)).

9 Direktyva 2015/849/ES dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos (OL L 141, 2015 6 5).

10 Reglamentas (ES) Nr. 2015/847 dėl informacijos, teikiamos pervedant lėšas, ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1781/2006 (OL L 141, 2015 6 5).

Reglamentas (ES) 2015/847 į nacionalinę teisę bus perkelti iki 2017 m. sausio 1 d. 2016 m. liepos 5 d. buvo padaryta tam tikrų KPPD pakeitimų[11], kuriais sustiprintos prevencinės kovos su pinigų plovimu priemonės, visų pirma atsižvelgiant į naujas grėsmes ir padidinat kompetentingų institucijų pajėgumą gauti informaciją ir ja keistis.

Šie teisės aktai padeda užkirsti kelią pinigų plovimui ir palengvina tyrimą pinigų plovimo bylose. Tačiau jais nesprendžiama problema, kuriai skirta ši iniciatyva – tai, kad nėra bendros pinigų plovimo nusikaltimo apibrėžties, ir kad už šį nusikaltimą įvairiose Sąjungos šalyse skiriamos skirtingų rūšių ir dydžio sankcijos. Teisės aktų leidėjams priėmus siūlomą direktyvą, Komisija įvertins, ar reikia persvarstyti KPPD, kad joje pateikta „nusikalstamos veiklos“ apibrėžtis būtų suderinta su šioje direktyvoje nustatoma apibrėžtimi.

Be to, šis pasiūlymas sustiprina ir papildo baudžiamosios teisės priemones, taikytinas teroristinių grupių nusikaltimams, ypač Direktyvos dėl kovos su terorizmu pasiūlymą[12], kuriame išsamiai apibrėžta teroristų finansavimo nusikaltimo apibrėžtis, kuri apima ne tik teroristų padarytus nusikaltimus, bet ir su terorizmu susijusius nusikaltimus, kaip antai teroristų verbavimą, rengimą ir propagandą.

Šiuo pasiūlymu taip pat stiprinama kova su organizuotu nusikalstamumu, nes jis papildo Direktyvą 2014/42/ES[13], kuria siekiama visoje ES nustatyti bendras būtiniausias taisykles dėl pajamų, gautų iš nusikaltimų, nustatymo, atsekimo ir konfiskavimo, ir Tarybos pamatinį sprendimą 2008/841/TVR[14], kuriuo kriminalizuojamas dalyvavimas organizuotos nusikalstamos grupės veikloje ir reketas.

Be to, dabartinis pasiūlymas papildytų įvairius ES teisės aktus, kuriais valstybės narės įpareigotos kriminalizuoti tam tikras pinigų plovimo formas. Valstybių narių, kurioms siūloma direktyva privaloma, atžvilgiu ja bus iš dalies pakeistas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/500/TVR[15]. To pamatinio sprendimo tikslas – suderinti nacionalines taisykles dėl konfiskavimo ir tam tikrų pinigų plovimo formų, kurias valstybės narės turėjo priimti pagal 1990 m. Europos Tarybos konvenciją dėl pinigų išplovimo ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų paieškos, arešto bei konfiskavimo.

- **Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Siūloma direktyva atitinka Sąjungos siekiamus politikos tikslus, visų pirma:

– kovos su nusikaltimais, kenkiančiais Sąjungos finansiniams interesams. Pagal Antrąjį protokolą, parengtą vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsniu, pridedamą prie Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos, valstybės narės privalo numatyti baudžiamąją atsakomybę už pajamų iš Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių nusikaltimų, pavyzdžiui, sukčiavimo ir korupcijos, plovimą, kaip apibrėžta Konvencijoje dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos ir jos protokoluose. 2012 m. liepos mėn.[16] Komisija pasiūlė

---

11 COM(2016) 450 *final*, 2016 m. liepos 5 d.

12 COM(2015) 625 *final*, 2015 m. gruodžio 2 d.

13 Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/42/ES dėl nusikaltimų priemonių ir pajamų iš nusikaltimų įšaldymo ir konfiskavimo Europos Sąjungoje (OL L 127, 2014 4 29).

14 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu (OL L 300, 2008 11 11, p. 42).

15 2001 m. birželio 26 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2001/500/TVR dėl pinigų plovimo, nusikaltimo priemonių ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymo, paieškos, įšaldymo, areštavimo ir konfiskavimo (OL L 182, 2001 7 5, p. 1–2).

16 COM(2012) 363 *final*, 2012 m. birželio 11 d.

Direktyvą dėl baudžiamosios teisės priemonių kovai su Europos Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu, kuri turėtų pakeisti Konvenciją ir jos protokolus dalyvaujančių valstybių narių atžvilgiu. Joje būtų apibrėžti nauji Sąjungos finansiniams interesams kenkiantys nusikaltimai ir nurodyta, kad reikėtų kriminalizuoti iš tokių nusikaltimų gautų pajamų plovimą. Šis pasiūlymas nedaro poveikio toms baudžiamosios teisės nuostatoms dėl pinigų plovimo.

– kovos su prekyba narkotikais, jų vartojimu ir prieinamumu, kaip numatyta ES kovos su narkotikais strategijoje (2013–2020 m.)[17].

– kovos su nusikalstama veikla, kaip antai neteisėta prekyba laukiniais augalais ir gyvūnais. 2016 m. komunikate „ES kovos su neteisėta prekyba laukiniais augalais ir gyvūnais veiksmų planas“[18] Komisija paragino valstybes nares peržiūrėti savo nacionalinės teisės aktus dėl pinigų plovimo ir užtikrinti, kad nusikalstamos veikos, susijusios su neteisėta prekyba laukiniais augalais ir gyvūnais, būtų laikomos pirminiais nusikaltimais.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Šio pasiūlymo teisinis pagrindas – SESV 83 straipsnio 1 dalis, kurioje pinigų plovimas įvardijamas kaip vienas iš nusikaltimų, turinčių labai svarbų tarpvalstybinį dėmenį. Pagal šį straipsnį Europos Parlamentas ir Taryba, priimdami direktyvas pagal įprastą teisėkūros procedūrą, gali nustatyti būtiniausias taisykles dėl pinigų plovimo apibrėžties.

• Kintamoji geometrija

Dabar galiojantis Pamatinis sprendimas 2001/500/TVR dėl pinigų plovimo, nusikaltimo priemonių ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymo, paieškos, įšaldymo, areštavimo ir konfiskavimo yra taikytinas visoms valstybėms narėms.

Pagal prie Sutarčių pridėtą Protokolą Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės Jungtinė Karalystė ir Airija gali nuspręsti dalyvauti priimant šį pasiūlymą. Tokią galimybę jos turi ir po pasiūlymo priėmimo.

Pagal Protokolą Nr. 22 dėl Danijos pozicijos Danija nedalyvauja Tarybai priimant priemones pagal SESV V antraštinę dalį (išskyrus „priemones, nustatančias trečiąsias valstybes, kurių piliečiai pereidami valstybių narių išorės sienas, turi pateikti vizą, arba priemones, susijusias su vienoda vizų forma“). Todėl pagal šiuo metu galiojančią tvarką Danija nedalyvauja priimant šį pasiūlymą ir jis nebus jai privalomas.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Nusikaltėliai ir teroristų finansuotojai, norėdami paslėpti neteisėtą savo lėšų kilmę, gali paprastai perkelti jas į kitas valstybes. Nusikalstamos organizacijos ir teroristų tinklai veikia įvairiose valstybėse narėse. Daug neteisėtų pajamų išplautos patenka į teisėtą Europos

[17] ES kovos su narkotikais strategija (2013–2020 m.) (OL C 402, 2012 12 29).
[18] COM(2016) 87 *final*, 2016 m. vasario 26 d.

ekonomiką. Įrodymų apie investicijas, kurių kilmė – organizuotas nusikalstamumas, yra beveik visose ES valstybėse narėse[19].

Organizuotos nusikalstamos grupės vis dažniau slepia ir reinvestuoja turtą kitose valstybėse narėse nei ta, kurioje buvo įvykdytas nusikaltimas, iš kurio tas turtas gautas[20]. Dėl to kompetentingoms institucijoms daug sunkiau visoje ES kovoti su sunkiais ir organizuotais tarpvalstybiniais nusikaltimais, o tai kenkia vidaus rinkos veikimui, nes iškraipoma konkurencija su teisėta veikla užsiimančiomis įmonėmis ir silpninamas pasitikėjimas finansų sistema.

Valdžios institucijos ir specialistai, dirbantys pinigų plovimo bylose, kasdienėje veikloje nuolat susiduria su tarpvalstybiniais pinigų plovimo aspektais: ES valstybių narių finansinės žvalgybos padaliniai (FŽP) tiria sandorius, įtariamai susijusius su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, ir išplatina tyrimo rezultatus kompetentingoms institucijoms; vykdydami savo funkcijas jie nuolat tarpusavyje bendradarbiauja. Tai patvirtina informacijos ir bendradarbiavimo prašymų, pateiktų per FIU.Net, finansinės žvalgybos padalinių keitimosi informacija priemonę, skaičius: 2014 m. informacija keistasi 12 076 kartus, 2015 m. šis skaičius išaugo iki 17 149[21]. Pranešimų apie įtartinus sandorius, susijusius su kitomis ES valstybėmis narėmis, skaičius įvairiose valstybėse narėse labai skirtingas. Daugelis valstybių narių neturi tikslių duomenų, tačiau daug valstybių narių įvertino, kad pranešimų apie įtartinus sandorius, turinčius tarpvalstybinį aspektą, yra nuo 30 iki 50 proc. visų kompetentingoms institucijoms pateiktų pranešimų apie įtartinus sandorius[22].

Dažni baudžiamieji tyrimai dėl pinigų plovimo, susiję su keliomis ES valstybėmis narėmis. Vienoje valstybėje narėje įvertinta, kad tarpvalstybiniai yra 10–15 proc. atvejų. Dviejose valstybėse narėse šis įvertis yra 20 proc., o keliose valstybėse narėse siekia 70 proc. Penkios valstybės narės įvertino, kad pinigų plovimo tyrimai, turintys tarpvalstybinį aspektą, sudaro 38–50 proc. visų tyrimų. Viena valstybė narė nurodė, kad maždaug 50 proc. pirminių nusikaltimų padaromi užsienyje[23].

Pinigų plovimo tarpvalstybinį aspektą ir būtinybę kovoti su šiuo reiškiniu pasitelkiant teisminį valstybių narių bendradarbiavimą patvirtina tai, kad valstybės narės ir Eurojusto ryšių prokurorai užregistruoja daug tokių atvejų. Nuo 2012 m. iki 2015 m. liepos mėn. Eurojustas užregistravo 724 pinigų plovimo atvejus – nuo 193 atvejų 2013 m. šis skaičius išaugo iki 286 atvejų 2015 m. 2016 m. sausio 1 d. – rugsėjo 30 d. Eurojustas užregistravo 212 atvejų. Iš 160 Eurojusto 2015 m. sausio–balandžio mėn. surengtų koordinavimo posėdžių aštuntadalis (12,5 proc.) buvo susiję su pinigų plovimu – palyginti su 2014 m., jų procentinė dalis padidėjo du kartus. Pinigų plovimo bylos sudaro vis didesnę Eurojusto darbo dalį.

Jei nebus imta veikti ES lygmeniu, ateinančiais metais pinigų plovimo problemos gali dar padidėti. Teisminėms ir teisėsaugos institucijoms ir toliau būtų sunku tirti sudėtingesnius pinigų plovimo atvejus, o tai suteiktų nusikaltėliams galimybę rinktis palankiausią ES jurisdikciją, kurioje tam tikroms nusikalstamoms veikoms nėra taikomos (arba taikomos mažiau veiksmingai ir plačiai) kovos su pinigų plovimu teisinės priemonės. Ilgainiui pinigų

---

19 „Iš nelegalių rinkų į teisėtą verslą – Europos organizuoto nusikalstamumo apžvalga“ (angl. „From illegal markets to legitimate businesses: the portfolio of organised crime in Europe“), galutinė projekto OCP (angl. *Organised Crime Portfolio*) ataskaita, 2015 m. kovo mėn.

20 Ten pat.

21 Šaltinis: Europolas.

22 Per konsultacijas pateikti valstybių narių atsakymai.

23 Ten pat.

plovimo veikla turėtų įvairių socialinių padarinių, nes leistų tęsti nusikalstamą veiklą, būtų prarandamos mokestinės pajamos ir sudarytų galimybes toliau finansuoti teroristines grupuotes.

- **Proporcingumo principas**

Pagal proporcingumo principą, nustatytą Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 4 dalyje, siūloma nauja direktyva neviršijama to, kas būtina ir proporcinga siekiant laikytis tarptautinių prievolių ir standartų, ypač pinigų plovimo kriminalizavimo, pagal FATF rekomendacijas ir Varšuvos konvenciją. Šios konvencijos turinys platesnis nei FATF rekomendacijos – joje nustatyta, kad nėra svarbu, ar pirminis nusikaltimas priklausė šalies, kurioje buvo vykdomas pinigų plovimas, baudžiamajai jurisdikcijai, ir reikalaujama užtikrinti, kad nebūtų nustatyta, jog apkaltinamasis nuosprendis dėl pinigų plovimo gali būti priimtas tik su sąlyga, kad anksčiau arba tuo pačiu metu yra priimtas apkaltinamasis nuosprendis dėl pirminio nusikaltimo ir kad pirminis nusikaltimas yra tiksliai nustatytas.

Kai kuriais atvejais, siekiant pagerinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą bei keitimąsi informacija ir neleisti nusikaltėliams pelnytis pasinaudojant nacionalinės teisės aktų skirtumais, šios prievolės pasiūlyme aptartos plačiau (pvz., kriminalizuojamas savų pinigų plovimas – nors juo laikomas tik lėšų konvertavimas arba perdavimas ir slėpimas arba užmaskavimas – ir nustatomos minimalios didžiausių sankcijų ribos). Pasiūlyme pateiktas pirminių nusikaltimų sąrašas sudarytas remiantis FATF rekomendacijose ir Varšuvos konvencijos priede nurodytomis pirminių nusikaltinų kategorijomis, su dviem išimtimis: šiame pasiūlyme į pirminių nusikaltimų sąrašą taip pat įtraukti elektroniniai nusikaltimai ir neteisėtas pasisavinimas.

Pasiūlyme pinigų plovimo nusikaltimų sudėtis apibrėžiama siekiant aprėpti visus susijusius veiksmus, tačiau neviršijant to, kas būtina ir proporcinga.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pagal SESV 83 straipsnio 1 dalį būtiniausias taisykles dėl nusikalstamų veikų ir sankcijų apibrėžčių ypač sunkių tarpvalstybinių nusikaltimų, įskaitant pinigų plovimą, srityje gali nustatyti tik Europos Parlamentas ir Taryba, priimdami direktyvas pagal įprastą teisėkūros procedūrą.

3. *EX-POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTAISIAIS SUBJEKTAIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- ***Ex-post* vertinimas / galiojančių teisės aktų tinkamumo patikrinimas**

Esamų nuostatų dėl baudžiamosios atsakomybės už pinigų plovimą (t. y. Pamatinio sprendimo 2001/500/TVR 1 straipsnio b punkto ir 2 straipsnio) *ex-post* vertinimas nebuvo atliekamas.

- **Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais**

Komisija atsižvelgė į 2013 m. nepriklausomo konsultanto atliktą tyrimą, per kurį, be kita ko, buvo įvertinta, kaip valstybės narės laikosi FATF rekomendacijų, įskaitant rekomendaciją kriminalizuoti pinigų plovimo nusikaltimą. Dauguma respondentų, atsakydami į internetinį klausimyną 2013 m., teigė manantys, kad pinigų plovimo apibrėžtis ES lygmeniu būtų veiksminga priemonė sprendžiant tarpvalstybinius pinigų plovimo klausimus. Apklausa taip pat parodė, kad iš esmės pritariama nuostatų dėl pirminių nusikaltimų kategorijų suderinimui ir kad dėl skirtumų šioje srityje nusikaltėliams sudaromos galimybės plauti pinigus jurisdikcijose, kuriose kovos su pinigų plovimu priemonės atrodo silpniausios. Dėl to

kompetentingoms institucijom kyla praktinių problemų sprendžiant tarpvalstybinius klausimus. Apklausa taip pat parodė, kad visi suinteresuotieji subjektai pritaria, kad ES teisės priemone būtų suderintas savų pinigų plovimo kriminalizavimas.

2016 m. spalio mėn. Komisija konsultavosi su valstybėmis narėmis dėl galiojančių nacionalinės teisės nuostatų dėl baudžiamosios atsakomybės už pinigų plovimą ir paprašė jų pateikti naujausią informaciją, skirtą kiekvienos valstybės narės informacinei suvestinei. Šių konsultacijų rezultatai buvo peržiūrėti 2016 m. lapkričio mėn. susitikime su valstybėmis narėmis, kuriame aptarti skirtingi požiūriai tokiais klausimais kaip pirminiai nusikaltimai, ankstesnio apkaltinamojo nuosprendžio ar nustatyto pirminio nusikaltimo reikalavimas, savų pinigų plovimo kriminalizavimas ir sankcijų dydis.

2016 m. lapkričio mėn. Komisija taip pat konsultavosi su teisės asociacijomis, norėdama išgirsti jų nuomonę apie veiksmų plane pateiktą siūlomos direktyvos pristatymą. Visi suinteresuotieji subjektai pabrėžė, kad, siekiant visoje ES nuosekliai ir veiksmingai kovoti su pinigų plovimu, reikia suderinti pinigų plovimo nusikaltimų apibrėžtis ir sankcijas. Suinteresuotieji subjektai nurodė, kad pasitaiko nemažai atvejų, kai dėl skirtingų apibrėžčių apsunkinamas veiksmingas tarpvalstybinis bendradarbiavimas vykdant baudžiamąjį persekiojimą pinigų plovimo bylose. Panaikinus didelius pinigų plovimo nusikaltimo apibrėžčių skirtumus pagerėtų tarpvalstybinis keitimasis informacija ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimas. Sankcijų už pinigų plovimo nusikaltimus suderinimas taip pat leistų visoje ES užtikrinti geresnį vykdymo užtikrinimą ir didesnį atgrasomąjį poveikį.

Komisija taip pat konsultavosi su ES agentūromis, atsakingomis už paramą policijai ir valstybių narių teisminį bendradarbiavimą.

Atsižvelgta ir į kitus duomenis, kaip antai atnaujintą Eurostato ataskaitą dėl pinigų plovimo ir projekto ECOLEF[24] rezultatus. Komisija taip pat rėmėsi kitomis šių organizacijų parengtomis aktualiomis ataskaitomis, pavyzdžiui, neseniai MONEYVAL paskelbta 2015 m. Organizuoto nusikalstamumo pajamų plovimo tipologine ataskaita[25].

- **Poveikio vertinimas**

Kadangi pasiūlymu dėl direktyvos daugiausia įgyvendinami tarptautiniai įsipareigojimai ir standartai, šis pasiūlymas išimties tvarka pateiktas neatlikus poveikio vertinimo.

Tačiau šiame pasiūlyme remiamasi įrodymais, surinktais per ankstesniame skyriuje nurodytus išorės tyrimus ir vertinimus bei konsultacijas su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais.

Remiantis turimais duomenimis apsvarstyti įvairūs sprendimai:

1) ne teisėkūros veiksmai ES ir nacionaliniu lygmeniu, įskaitant gaires, keitimasis geriausia patirtimi, mokymas ir pirminių nusikaltimų atitikties lentelių sudarymas;

[24] B. Unger (ir kt.), projekto ECOLEF (angl. *The Economic and Legal Effectiveness of Anti Money Laundering and Combating Terrorist Financing Policy*) galutinė ataskaita „Ekonominis ir teisinis kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politikos veiksmingumas“, 2013 m. vasario mėn., p. 16.

[25] Organizuoto nusikalstamumo pajamų plovimo tipologinė ataskaita, MONEYVAL, 2015 m. balandžio mėn.

2) pasiūlymas, kuriuo įgyvendinamos tik FATF rekomendacijos, ES pinigų plovimo apibrėžties suderinimas su tarptautiniais standartais, suteikiant valstybėms narėms didelę veiksmų laisvę kitose srityse;

3.1) pasiūlymas, kuriuo įgyvendinamos Varšuvos konvencijos nuostatos; sušvelninami reikalavimai įrodyti pirminį nusikaltimą, su kuriuo yra susijęs pinigų plovimo nusikaltimas;

3.2) pasiūlymas, kuriuo įgyvendinamos Varšuvos konvencijos nuostatos, tačiau kuriuo tam tikrais klausimais nustatoma daugiau nei reikalaujama pagal tarptautinius įsipareigojimus – nustatoma pirminių nusikaltimų apibrėžtis, kriminalizuojamas savų pinigų plovimas ir nustatomos minimalios ir (arba) maksimalios sankcijų ribos;

4) pasiūlymas, kuriuo apibrėžiamos įvairios pinigų plovimo nusikaltimo sąlygos ir elementai (apibrėžiant turto konversiją ir (arba) perdavimą, nusikalstamu būdu įgytų pajamų slėpimą, įgijimą, turėjimą ir naudojimą), nustatomas visų nusikaltimų principas ir kriminalizuojamas dėl aplaidumo įvykdytas pinigų plovimas.

Atsižvelgdama į surinktus įrodymus ir pirmiau nurodytus anksčiau atliktus vertinimus, Komisija pasirinko sprendimą, kuriuo siūlomas minimalus suderinimas pagal Varšuvos konvencijos nuostatas ir daugiau, nei būtina pagal tarptautinius įsipareigojimus, reglamentuojama tik tose srityse, kur tai akivaizdžiai naudinga tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, kartu atsižvelgiant į šalių nacionalinės teisės tradicijas ir teismų praktiką ir užtikrinant atitiktį ES teisei, t. y. nustatant, kad visos nusikalstamos veikos, kaip apibrėžta ES teisės aktuose, būtų laikomos pirminiais nusikaltimais, susijusiais su pinigų plovimu.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Šiuo pasiūlymu ES teisėje siekiama nustatyti tarptautines prievoles bei standartus ir atnaujinti teisinę sistemą, kad būtų tinkamai reaguojama į tarpvalstybinį pinigų plovimo reiškinį. Tai padės valstybėms narėms perkelti į nacionalinę teisę atitinkamas nuostatas ir jas įgyvendinti.

- **Pagrindinės teisės**

Baudžiamoji atsakomybė turi būti numatyta, įgyvendinama ir taikoma laikantis visų įsipareigojimų pagrindinių teisių srityje. Bet kokiems apribojimams, susijusiems su naudojimusi pagrindinėmis teisėmis ir laisvėmis, turi būti taikomos sąlygos, nustatytos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 52 straipsnio 1 dalyje, t. y., laikomasi proporcingumo principo atsižvelgiant į tai, kad teisėtai siekiama Sąjungos bendrais interesais pripažintų tikslų arba kai to reikia kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti, jie turi būti numatyti įstatymais ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės.

Šiuo požiūriu reikia atsižvelgti į įvairias pagrindines teises ir laisves, įtvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Siūlomų priemonių požiūriu ypač svarbios teisės apima (tačiau jomis neapsiriboja) Chartijos I antraštinėje dalyje įtvirtintą teisę į laisvę ir saugumą (Chartijos 6 straipsnis), teisę į nuosavybę (Chartijos 17 straipsnis), teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą (Chartijos 47 straipsnis), nekaltumo prezumpciją ir teisę į gynybą (Chartijos 48 straipsnis), teisėtumo ir nusikalstamos veikos bei bausmės proporcingumo principus (Chartijos 49 straipsnis) ir teisę nebūti teisiamam ar baudžiamam du kartus už tą patį nusikaltimą (*ne bis in idem,* Chartijos 50 straipsnis).

Visoms priemonėms, kurių ėmėsi Sąjunga ir jos valstybės narės ir kurios yra susijusios su pinigų plovimo kriminalizavimu, ir šioje direktyvoje nustatytoms baudžiamosioms ir nebaudžiamosioms sankcijoms turi būti taikomas teisėtumo ir nusikalstamos veikos bei

bausmės proporcingumo principas, nekaltumo prezumpcija ir teisė į gynybą, taip pat turėtų būti draudžiama visų formų savivalė.

Bendras pagrindinių teisių ir proporcingumo principo laikymasis užtikrinamas apribojant nusikalstamų veikų taikymo sritį tuo, ko būtinai reikia norint veiksmingai patraukti baudžiamojon atsakomybėn už veiksmus, keliančius ypatingą grėsmę ES vidaus saugumui.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šis pasiūlymas neturi tiesioginio poveikio Sąjungos biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėjimo, vertinimo ir ataskaitų teikimo taisyklės**

Direktyvos įgyvendinimą stebės Komisija, remdamasi valstybių narių pateikta informacija apie priemones, kurių imtasi, siekiant, kad įsigaliotų šios direktyvos laikymuisi būtini įstatymai ir kiti teisės aktai.

Praėjus dvejiems metams po galutinio šios direktyvos įgyvendinimo termino, Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kurioje įvertinama, kokiu mastu valstybės narės ėmėsi būtinų priemonių, siekdamos laikytis šios direktyvos.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Aiškinamieji dokumentai dėl direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę nereikalingi.

- **Išsamus konkrečių šio pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnis. Dalykas ir taikymo sritis. Šiame straipsnyje nurodomas Direktyvos projekto tikslas ir taikymo sritis, visų pirma tai, kad jame nustatytos būtiniausios taisyklės dėl nusikalstamų veikų apibrėžčių ir sankcijų pinigų plovimo srityje.

2 straipsnis. Apibrėžtys. Šiame straipsnyje nustatyta su ES teise[26] suderinta turto apibrėžtis (taikytina 3 straipsnyje nurodytiems pinigų plovimo nusikaltimams) ir juridinių asmenų apibrėžtis (taikytina 6 straipsnyje nustatytai prievolei numatyti juridinių asmenų atsakomybę).

Nors pagal šią nuostatą valstybėms narėms paliekama galimybė taikyti skirtingus pirminių nusikaltimų, susijusių su pinigų plovimu, nustatymo principus (t. y. pasirinkti visų nusikaltimų principą, sudaryti pirminių nusikaltimų sąrašą ar nusikaltimų su nustatyta minimalia bausme sąrašą), joje apibrėžta, kokių rūšių nusikalstama veikla laikoma pirminiais pinigų plovimo nusikaltimais. Šiame straipsnyje pateiktas nusikalstamos veiklos, iš kurios gautas plaunamas turtas, rūšių sąrašas atitinka Finansinių veiksmų darbo grupės rekomendaciją Nr. 3, pagal kurią į sąrašą privaloma įtraukti nustatytų kategorijų sąraše nurodytas nusikalstamas veikas, nesvarbu, pagal kokį principą yra apibrėžiami pirminiai nusikaltimai. Šiame straipsnyje nustatytas sąrašas taip pat atitinka 2005 m. Europos Tarybos konvencijos dėl pinigų plovimo ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų paieškos, arešto bei konfiskavimo ir dėl terorizmo finansavimo (Nr. 198) 9 straipsnio 4 dalį, pagal kurią

[26] Tekstas toks pat kaip 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 85), 2 straipsnio 3 dalyje.

Konvencijos šalys turi taikyti pinigų plovimo nusikaltimo apibrėžtį Konvencijos priede nustatytų kategorijų pirminiams nusikaltimams. Finansinių veiksmų darbo grupės nustatytos kategorijos ir Konvencijoje nurodytos kategorijos atitinka šio pasiūlymo 2 straipsnyje nustatytą nusikalstamų veikų sąrašą, tačiau yra viena išimtis – į šio straipsnio pirminių nusikaltimų sąrašą dėl toliau išdėstytų priežasčių įtraukti ir elektroniniai nusikaltimai.

Tačiau FATF rekomendacijoje ir 2005 m. konvencijoje šios kategorijos tiesiog išvardytos konkrečiai jų neapibrėžiant, todėl pirminių nusikaltimų rūšys pagal šalių nacionalinę teisę traktuojamos labai skirtingai. Todėl kai kuriose valstybėse narėse nacionalinės teisės aktuose numatytų pirminių nusikaltimų aprėptis yra gana ribota. Be to, valstybės narės nėra išsamiau susitarusios, kas laikytina pirmine nusikalstama veikla, iš kurios gaunamas plaunamas turtas.

Per konsultacijas su Europolu paaiškėjo, kad dėl skirtingo požiūrio į tai, kokie pirminiai nusikaltimai gali būti susiję su pinigų plovimu, yra sunku užkirsti kelią su pinigų plovimu susijusioms finansinėms operacijoms ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą tarpvalstybinėse bylose, siekiant nustatyti, ar buvo vykdomas pinigų plovimas. Be to, per konsultacijas Eurojustas atkreipė dėmesį į tai, kad dėl tokio tipo nusikaltimų pagalbinio pobūdžio valstybės narės patiria sunkumų vykdydamos tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą tarpvalstybinėse pinigų plovimo bylose. Kiti suinteresuotieji subjektai taip pat nurodė, kad skirtingas požiūris į pirminius nusikaltimus trukdo tarpvalstybiniam bendradarbiavimui. Valstybės narės, paprašytos bendradarbiauti atliekant tyrimą arba vykdant baudžiamąjį persekiojimą dėl pinigų plovimo, dažnai taiko reikalavimą, kad pirminis nusikaltimas būtų laikomas pirminiu nusikaltimu jų jurisdikcijoje, jei jis būtų įvykdytas toje valstybėje narėje, todėl bendradarbiavimas ne visada įmanomas, ir nusikaltėliai sėkmingai plauna nusikalstamai gautas pajamas.

Tais atvejais, kai yra ES teisės aktų, kuriuose apibrėžiami kokie nors pirminiai nusikaltimai, daroma nuoroda į atitinkamus ES teisės aktus, kad visi juose apibrėžti nusikaltimai būtų laikomi pirminiais su pinigų plovimu susijusiais nusikaltimais. Tai padės sumažinti esamus skirtumus ir skatins platesnį bendrą sutarimą šiuo klausimu.

Be to, būtina kovoti su vis didėjančia elektroninių nusikaltimų ir išpuolių prieš informacines sistemas, visų pirma išpuolių, siejamų su organizuotu nusikalstamumu, grėsme. Kompiuteriniai nusikaltimai yra vienintelė iš SESV 83 straipsnyje nurodytų nusikaltimų kategorijų, neįtraukta į Finansinių veiksmų darbo grupės rekomendacijų ir Varšuvos konvencijos nustatytų nusikaltimų kategorijų sąrašą. Be patikimų duomenų ir tyrimų sunku kiekybiškai įvertinti finansinį elektroninių nusikaltimų poveikį ir iš jų gaunamas pajamas, tačiau iš nustatytų atvejų matyti, kad pajamos iš elektroninių nusikaltimų plaunamos pasitelkiant sudėtingas schemas, kuriose naudojami tiek tradiciniai, tiek naujoviški mokėjimo būdai[27]. Siekiant panaikinti finansines paskatas, kurios dažnai lemia elektroninius nusikaltimus, šiame straipsnyje nustatyta, kad elektroniniai nusikaltimai, įskaitant visas Direktyvoje 2013/40/ES[28] nurodytas nusikalstamas veikas, laikomi pirminiais nusikaltimais, susijusiais su pinigų plovimu.

3 straipsnis. *Pinigų plovimo nusikaltimai*. Šiame straipsnyje apibrėžiama, kurios nusikalstamos veikos valstybėse narėse turėtų būti laikomos pinigų plovimo nusikaltimais.

---

27 MONEYVAL tyrimo ataskaita „Nusikalstamu būdu įgytų pinigų srautai internete. Metodai, tendencijos ir įvairių subjektų tarpusavio sąveika“, 2012 m. kovo mėn.

28 2013 m. rugpjūčio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/40/ES dėl atakų prieš informacines sistemas, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2005/222/TVR (OL L 218, 2013 8 14, p. 8).

Šia nuostata įgyvendinama Varšuvos konvencijos 9 straipsnio 1 dalis – apibrėžiami materialiniai elementai, sudarantys pinigų plovimo nusikaltimo sudėtį, t. y. iš nusikalstamos veiklos gauto turto konversija arba perdavimas siekiant nuslėpti arba užmaskuoti neteisėtą jo kilmę (1 dalies a punktas) ir tokio turto tikrojo pobūdžio, šaltinio, vietos, disponavimo, judėjimo, teisių ar nuosavybės teisių į turtą slėpimas arba užmaskavimas (1 dalies b punktas).

Be to, šios nuostatos turinys yra platesnis nei FATF rekomendacijos ir Varšuvos konvencijos – ja nustatyta prievolė kriminalizuoti iš nusikalstamos veiklos gauto turto įsigijimą, jo turėjimą arba naudojimą, o pagal Varšuvos konvenciją tai tik galimybė, kurios įgyvendinimas priklauso nuo kiekvienos šalies konstitucinių principų ir pagrindinių teisės sistemos institutų. Daugelyje valstybių narių vien pajamų, gautų iš nusikalstamos veiklos, turėjimas pinigų plovimu nelaikomas[29]. Šiame pasiūlyme atsižvelgta į skirtingas valstybių narių teisines tradicijas ir numatyta galimybė į šią pinigų plovimo kategoriją neįtraukti savų pinigų plovimo (žr. 3 straipsnio 3 dalį).

Pagal Varšuvos konvenciją turėtų būti kriminalizuotas trijų kategorijų tyčinis pinigų plovimas (konversija arba perdavimas, slėpimas arba užmaskavimas ir įsigijimas, turėjimas arba naudojimas). Aplaidumo veiksnys pasiūlyme neaptariamas. Varšuvos konvencijos 9 straipsnio 3 dalimi šalims leidžiama savo nuožiūra nuspręsti, ar taikyti baudžiamąją atsakomybę tais atvejais, kai vykdytojas „a) įtarė, kad turtą sudaro nusikalstamu būdu įgytos pajamos; ir b) turėjo numanyti, kad turtą sudaro nusikalstamu būdu įgytos pajamos“. Valstybėse narėse dėl aplaidumo įvykdytas pinigų plovimas traktuojamas skirtingai, atsižvelgiant į tai, ar pagal nacionalines teisės tradicijas subjektyvusis elementas yra privaloma nusikaltimo sudėties dalis, tačiau šie skirtumai nekelia rimtų tarpvalstybinio bendradarbiavimo problemų. Kadangi šia direktyva nustatomos tik būtiniausios taisyklės, valstybėms narėms nedraudžiama kriminalizuoti pinigų plovimą, įvykdytą dėl aplaidumo.

Be to, šios nuostatos 2 dalyje nustatyta, kad už pinigų plovimo nusikaltimus baudžiamoji atsakomybė taikoma neatsižvelgiant į tai, ar anksčiau arba tuo pačiu metu yra priimtas apkaltinamasis nuosprendis dėl susijusio pirminio nusikaltimo ir ar įmanoma tiksliai nustatyti, kas vykdė nusikalstamą veiklą, iš kurios gautas turtas, arba kitas tos nusikalstamos veiklos aplinkybes. Tokiu būdu šia nuostata įgyvendinamos Varšuvos konvencijos 9 straipsnio 5 ir 6 dalys – užtikrinama, kad baudžiamoji atsakomybė už pinigų plovimą būtų taikoma ir tuomet, kai anksčiau arba tuo pačiu metu nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis dėl pirminio nusikaltimo, taip pat tiksliai nenustačius nusikaltimo, iš kurio buvo gautas turtas.

Eurojustas ir kiti suinteresuotieji subjektai nurodė, kad reikalavimas tiksliai nustatyti pirminius nusikaltimus yra didelė kliūtis, galinti labai apsunkinti tarpvalstybinę kovą su pinigų plovimu. Europolo duomenimis, daugelio teisėsaugos institucijų prašoma įrodyti pirminį nusikaltimą. Teisėsaugos institucijos nurodė, kad reikalavimas įtartinas lėšas susieti su konkrečiu pirminiu nusikaltimu yra didžiausia problema, trukdanti tirti pinigų plovimo atvejus – Europolo tirtoje kelias jurisdikcijas apimančioje byloje šalis, kurioje buvo įvykdytas pirminis nusikaltimas, neatsakė į savitarpio teisinės pagalbos prašymus. Visos su šia byla susijusios šalys pabrėžė, kad pagrindinė kliūtis yra reikalavimas susieti lėšas su konkrečiu pirminiu nusikaltimu.

Net ir tose valstybėse narėse, kuriose apkaltinamasis nuosprendis dėl pinigų plovimo gali būti priimtas tiesiog įrodžius, kad lėšos negalėjo būti gautos teisėtai, paprastai tam, kad būtų priimtas apkaltinamasis nuosprendis arba sprendimas konfiskuoti lėšas, reikia nusikalstamos

[29] B. Unger (ir kt.), projekto ECOLEF galutinė ataskaita „Ekonominis ir teisinis kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politikos veiksmingumas“, 2013 m. vasario mėn., p. 16.

veiklos įrodymų. Taigi šioje nuostatoje įtvirtintas principas atitinka ir Varšuvos konvencijos reikalavimą, ir šalių nacionalinę praktiką.

Be to, Varšuvos konvencijoje nustatyta, kad baudžiamajam persekiojimui dėl pinigų plovimo neturėtų sudaryti kliūčių tai, kad nusikalstama veikla, iš kurios buvo gautos lėšos, įvykdyta kitoje šalyje. Šio straipsnio 2 dalies c punkte numatyta, kad nesvarbu, ar nusikalstama veikla, iš kurios gautas turtas, buvo įvykdyta kitos valstybės narės arba trečiosios valstybės teritorijoje, ir valstybėms narėms leidžiama savo nuožiūra taikyti dvigubo baudžiamumo kriterijų, t. y., kad baudžiamoji atsakomybė už pirminį nusikaltimą turėtų būti taikoma ir šalyje, kurioje jis buvo padarytas, ir valstybėje narėje, kuri vykdo baudžiamąjį persekiojimą dėl pinigų plovimo nusikaltimo (jei pirminis nusikaltimas būtų įvykdytas jos teritorijoje).

Galiausiai šia nuostata valstybės narės įpareigojamos kriminalizuoti savų pinigų plovimą. Eurojustas nurodė, kad tai, jog savų pinigų plovimas nėra kriminalizuotas visose jurisdikcijose, kai kurioms valstybėms narėms gali sukelti sunkumų nustatant baudžiamąją veiką, vykdant tyrimą ir mėginant susekti neteisėtų pinigų srautus. Šio straipsnio 3 dalyje paaiškinta, kad prievolė kriminalizuoti savų pinigų plovimą taikytina tik konvertavimui arba perdavimui ir slėpimui arba užmaskavimui – vien turėjimui arba naudojimui ji netaikoma. Toks požiūris pasirinktas atsižvelgiant į tai, kad kai kuriose valstybėse narėse neleidžiama teisti asmens vien už tai, kad jis savo reikmėms naudojasi pajamomis, gautomis iš jo paties padaryto nusikaltimo, už kurį jis jau yra nuteistas, nes tai prieštarauja *ne bis in idem* principui, t.y., kad už tą patį nusikalstamą elgesį negalima bausti du kartus[30]. Kita vertus, jei pinigų plovimo veikla apima tiek konvertavimą ir perdavimą?, tiek slėpimą ir užmaskavimą finansų sistemoje, tokia veikla aiškiai yra kitas nusikalstamas veiksmas, atskiras nuo pirminio nusikaltimo, kuriuo, be to, padaroma papildoma ar kitokios rūšies žala nei pirminio nusikaltimo atveju. Šis požiūris atitinka valstybių narių teismų praktiką[31].

4 straipsnis. Kurstymas, bendrininkavimas ir kėsinimasis. Šis straipsnis taikytinas pirmiau išvardytoms nusikalstamoms veikoms, ir pagal jį valstybės narės turi kriminalizuoti bendrininkavimą vykdant, kurstymą ir kėsinimąsi įvykdyti daugelį pirmiau nurodytų nusikaltimų.

Bendrininkavimą vykdant pinigų plovimo nusikaltimą gali sudaryti įvairių rūšių veiksmai, nuo pagalbos arba konsultavimo iki pagalbinių paslaugų šių veiksmų vykdymui teikimo.

Šia nuostata užtikrinama, kad apibrėžtys būtų suderintos pagal pirmiau nurodytus tarptautinius standartus.

Be to, siekiant užtikrinti veiksmingą atgrasomąjį poveikį, būtina kriminalizuoti kurstymą, t.y. kitų asmenų raginimą padaryti pirmiau nurodytus nusikaltimus.

5 straipsnis. Bausmės fiziniams asmenims. Šis straipsnis taikytinas visoms nusikalstamoms veikoms ir pagal jį valstybės narės privalo taikyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias baudžiamąsias sankcijas.

Be to, šiame straipsnyje nustatytas minimalus didžiausių sankcijų dydis. Pamatiniame sprendime 2001/500/TVR jau nustatyta ketverių metų minimali didžiausios bausmės už tam tikrų rūšių pinigų plovimo nusikaltimus riba. Šiame pasiūlyme taip pat nustatyta ketverių metų minimali didžiausia laisvės atėmimo bausmė, taikytina bent sunkių nusikaltimų atvejais. Nustatant šią minimalią ribą taip pat atsižvelgta į valstybėse narėse galiojančias teisės normas.

---

30 FATF ir MONEYVAL tarpusavio vertinimo ataskaitos ir konsultacijų su valstybėmis narėmis rezultatai.

31 Ten pat.

Minimalaus didžiausios bausmės lygio nustatymas ES lygmeniu palengvins tarptautinį policijos ir teismų bendradarbiavimą ir sustiprins atgrasomąjį bausmių poveikį. Įvairiuose analitiniuose dokumentuose atkreiptas dėmesys į žemus sankcijų ir bausmių bei baudžiamojo persekiojimo rodiklius[32]. Nors tai gali lemti įvairios priežastys, įskaitant ribotas kompetentingų institucijų galimybes, pajėgumus ir išteklius, kurių reikia norint surinkti ir ištirti informaciją itin sudėtingais atvejais, problemą sunkina ir siaura pinigų plovimo nusikaltimo apibrėžtis, žemas sankcijų lygis ir sudėtingas įrodinėjimo procesas. Kartu su vykdymo užtikrinimo spragomis tokia padėtis didina riziką, kad nusikaltėliai rinksis jiems palankiausią jurisdikciją, t. y. vykdys finansinius sandorius ten, kur kovos su pinigų plovimu priemonės atrodo silpniausios.

6 straipsnis. Sunkinančios aplinkybės. Šis straipsnis taikytinas pinigų plovimo nusikaltimams, kaip apibrėžta 3 straipsnyje, ir juo užtikrinama, kad sunkinančiomis aplinkybėmis būtų laikoma tai, kad nusikalstama veika padaryta nusikalstamos organizacijos, kaip apibrėžta Tarybos pamatiniame sprendime 2008/841/TVR[33], arba tai, kad pinigų plovimo tikslais vykdytojas piktnaudžiavo savo profesine padėtimi.

7 straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė. Šis straipsnis taikytinas visoms pirmiau išvardytoms nusikalstamoms veikoms, už kurias valstybės narės turi numatyti galimybę patraukti atsakomybėn juridinius asmenis, kartu užtikrindamos, kad ši atsakomybė nepanaikintų fizinių asmenų atsakomybės. Ši nuostata atitinka Varšuvos konvencijos 10 straipsnį.

Šioje nuostatoje panaudota standartinė formuluotė, kurią galima rasti kituose ES teisės aktuose ir kuria valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad ir juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn, jei kurią nors iš 1–4 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų jų naudai padarė bet kuris asmuo, einantis vadovaujančias pareigas juridinio asmens struktūroje. Nereikalaujama, kad tokia atsakomybė būtų vien tik baudžiamojo pobūdžio.

8 straipsnis. Sankcijos juridiniams asmenims. Šiame straipsnyje kalbama apie sankcijas juridiniams asmenims. Jame panaudota standartinė formuluotė, kurią galima rasti kituose ES teisės aktuose.

9 straipsnis. Jurisdikcija. Šiuo straipsniu, kuris taikytinas visoms pirmiau išvardytoms nusikalstamoms veikoms, reikalaujama nustatyti teisminių institucijų kompetencijos pagrindus, kad jos galėtų pradėti tyrimą, vykdyti baudžiamąjį persekiojimą ir priimti sprendimus dėl šioje direktyvoje apibrėžtų nusikalstamų veikų.

10 straipsnis. Tyrimo priemonės. Šiuo straipsniu siekiama užtikrinti, kad nacionalinėje teisėje numatytas tyrimo priemones, naudojamas kovai su organizuotu nusikalstamumu ar kitais sunkiais nusikaltimais, būtų galima naudoti ir tiriant pinigų plovimo atvejus.

11 straipsnis. Tam tikrų Pamatinio sprendimo 2001/500/TVR nuostatų pakeitimas. Šiuo straipsniui pakeičiami Pamatinio sprendimo 2001/500/TVR 1 straipsnio b punktas ir 2 straipsnis, valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu.

Pamatinio sprendimo 2001/500/TVR 1 straipsnio a punkto, 3 ir 4 straipsnių nuostatos dėl konfiskavimo buvo pakeistos Direktyva 2014/42/ES.

---

32 FATF ir MONEYVAL tarpusavio vertinimo ataskaitos.

33 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu (OL L 300, 2008 11 11, p. 42).

2016/0414 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl kovos su pinigų plovimu baudžiamosios teisės priemonėmis

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 83 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

1) pinigų plovimas ir su juo siejamas terorizmo finansavimas bei organizuotas nusikalstamumas vis dar yra opios Sąjungos problemos, kurios kenkia finansų sektoriaus vientisumui, stabilumui ir reputacijai ir kelia grėsmę vidaus saugumui ir Sąjungos vidaus rinkai. Siekiant spręsti šias problemas ir užtikrinti veiksmingesnį Direktyvos 2015/849/ES[1] taikymą, šia direktyva nustatomos baudžiamosios teisės priemonės kovai su pinigų plovimu, kurios užtikrins geresnį kompetentingų institucijų tarpvalstybinį bendradarbiavimą;

2) nacionalinio ar net Sąjungos lygmens priemonės, kuriomis neatsižvelgiama į veiksmų koordinavimą bei bendradarbiavimą tarptautiniu mastu, turėtų labai ribotą poveikį. Todėl Sąjungos priimamos kovos su pinigų plovimu priemonės turėtų derėti su kitais veiksmais, kurių imamasi tarptautiniuose forumuose, ir būti ne mažiau už juos griežtos;

3) vykdant Sąjungos veiksmus ir toliau reikėtų ypač atsižvelgti į Finansinių veiksmų darbo grupės (FATF) rekomendacijas ir kitų tarptautinių organizacijų, kovojančių su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, priemones. Šios srities Sąjungos teisės aktai tam tikrais atvejais turėtų būti suderinti ir su 2012 m. vasario mėn. FATF priimtais Tarptautiniais kovos su pinigų plovimu, terorizmo finansavimu ir ginklų platinimu standartais (toliau – peržiūrėtos FATF rekomendacijos). Kaip Europos Tarybos konvencijos dėl pinigų plovimo ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų paieškos, arešto bei konfiskavimo ir dėl terorizmo finansavimo (Nr. 198) pasirašiusioji šalis, Sąjunga turėtų perkelti šios konvencijos reikalavimus į savo teisės sistemą;

4) Tarybos pamatiniu sprendimu 2001/500/TVR[2] nustatyti pinigų plovimo kriminalizavimo reikalavimai. Tačiau šis pamatinis sprendimas nepakankamai

[1] 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

[2] 2001 m. birželio 26 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2001/500/TVR dėl pinigų plovimo, nusikaltimo priemonių ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymo, paieškos, įšaldymo, areštavimo ir konfiskavimo (OL L 182, 2001 7 5).

išsamus, todėl šiuo metu pinigų plovimo srityje taikomos baudžiamosios priemonės nėra tokios nuoseklios, kad leistų visoje Sąjungoje veiksmingai kovoti su pinigų plovimu, o dėl to atsiranda vykdymo užtikrinimo spragų ir kliūčių bendradarbiavimui tarp įvairių valstybių narių kompetentingų institucijų;

5) baudžiamosios veikos, laikomos pirminiais nusikaltimais, susijusiais su pinigų plovimu, visose valstybėse narėse turėtų būti apibrėžtos pakankamai vienodai. Valstybės narės turėtų apibrėžti visas kiekvienos FATF nustatytos kategorijos nusikalstamas veikas. Jeigu nusikalstamų veikų kategorijos, kaip antai terorizmo ir nusikaltimų aplinkai, Sąjungos teisėje yra nustatytos, šioje direktyvoje daroma nuoroda į atitinkamus teisės aktus. Taip užtikrinama, kad valstybėse narėse būtų taikoma baudžiamoji atsakomybė už terorizmo finansavimo ir neteisėtos prekybos laukiniais augalais ir gyvūnais pajamų plovimą. Tais atvejais, kai pagal Sąjungos teisę valstybės narės gali numatyti kitokias, ne baudžiamąsias, sankcijas, šia direktyva neturėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės laikytų tas veikas pirminiais nusikaltimais, kaip apibrėžta šioje direktyvoje;

6) vadovaujantis peržiūrėtomis FATF rekomendacijomis, į nusikalstamos veiklos apibrėžtį turėtų būti įtraukti ir mokestiniai nusikaltimai, susiję su tiesioginiais ir netiesioginiais mokesčiais. Kadangi mokestiniai nusikaltimai, laikomi nusikalstama veikla, už kurią baudžiama taikant šioje direktyvoje nurodytas sankcijas, kiekvienoje valstybėje narėje gali būti skirtingi, mokestinių nusikaltimų apibrėžtys nacionalinėje teisėje gali skirtis. Tačiau tikslas suderinti mokestinių nusikaltimų apibrėžtis valstybių narių nacionalinėje teisėje nekeliamas;

7) ši direktyva neturėtų būti taikoma pinigų plovimui, susijusiam su turtu iš Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių pažeidimų, kuriems taikomos specialios nuostatos, įtvirtintos Direktyva 2017/XX/ES[3]. Pagal SESV 325 straipsnio 2 dalį valstybės narės prieš Europos Sąjungos finansiniams interesams kenkiantį sukčiavimą privalo imtis tų pačių priemonių, kurių jos imasi prieš savo pačių finansiniams interesams kenkiantį sukčiavimą;

8) kai pinigų plovimo veikla apima daugiau nei vien turėjimą ar naudojimąsi turtu, bet ir jo perdavimą bei slėpimą ir užmaskavimą finansų sistemoje, dėl ko padaroma dar daugiau žalos nei pirminiu nusikaltimu, pavyzdžiui, pakenkiama finansų sistemos vientisumui, už tokią veiklą turėtų būti baudžiama atskirai. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad už tokius veiksmus būtų baudžiama ir tais atvejais, kai juos atliko asmuo, vykdęs nusikalstamą veiklą, kuria tas turtas buvo įgytas (vadinamasis savų pinigų plovimas);

9) tam, kad kova su pinigų plovimu veiksmingai padėtų kovoti su organizuotu nusikalstamumu, neturėtų būti reikalaujama, kad būtų tiksliai nustatytas nusikaltimas, iš kurio gautas turtas, ir ypač kad anksčiau arba tuo pačiu metu būtų priimtas apkaltinamasis nuosprendis dėl to nusikaltimo. Baudžiamojo persekiojimo už pinigų plovimą neturėtų apsunkinti tai, kad pirminis nusikaltimas buvo padarytas kitoje valstybėje narėje ar trečiojoje šalyje, jei toje valstybėje narėje ar trečiojoje šalyje jis laikomas nusikalstama veika. Valstybės narės gali nustatyti privalomąjį reikalavimą, kad pirminis nusikaltimas, jei jis įvykdytas jų teritorijoje, turi būti laikomas baudžiamąja veika pagal jų nacionalinę teisę;

[3] 2017 m. xx Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2017/XX/ES dėl Sąjungos finansinių interesų apsaugos baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L x, 2017 xx xx, p. x).

10) šia direktyva siekiama kriminalizuoti tyčinį pinigų plovimą. Ketinimas ir žinojimas gali būti numanomi iš objektyvių faktinių aplinkybių. Kadangi direktyva numatomos būtiniausios taisyklės, valstybės narės gali priimti ar toliau taikyti griežtesnes baudžiamosios teisės nuostatas dėl kovos su pinigų plovimu. Pavyzdžiui, valstybės narės gali nustatyti, kad nusikalstama veika laikomas dėl neatsargumo arba didelio aplaidumo įvykdytas pinigų plovimas;

11) siekiant visoje Sąjungoje atgrasyti nuo pinigų plovimo, valstybės narės turėtų nustatyti būtiniausias sankcijų, skiriamų už šioje direktyvoje apibrėžtas nusikalstamas veikas, rūšis ir dydžius. Tai, kad nusikalstama veika padaryta nusikalstamos organizacijos, kaip apibrėžta Tarybos pamatiniame sprendime 2008/841/TVR[4]8, arba tai, kad pinigų plovimo tikslais vykdytojas piktnaudžiavo savo profesine padėtimi, valstybės narės turėtų laikyti sunkinančiomis aplinkybėmis pagal taikytinas savo teisės sistemos normas;

12) atsižvelgiant į nusikalstamos veiklos vykdytojų bei tokios veiklos pajamų judumą ir į tai, kad kovojant su pinigų plovimu reikia atlikti sudėtingus tarpvalstybinius tyrimus, visos valstybės narės turėtų nustatyti savo jurisdikciją, kad kompetentingos institucijos galėtų tokią veiklą ištirti ir pradėti baudžiamąjį persekiojimą. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų jurisdikcija apimtų atvejus, kai nusikalstama veika įvykdoma jų teritorijoje pasinaudojant informacinėmis ir ryšių technologijomis, nesvarbu, ar jos valdomos jų teritorijoje;

13) ši direktyva turėtų pakeisti tam tikras Pamatinio sprendimo 2001/500/TVR[5] nuostatas, taikytinas valstybėms narėms, kurioms ši direktyva privaloma;

14) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. užtikrinti, kad už pinigų plovimą visose valstybėse narėse būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios baudžiamosios sankcijos, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl šios direktyvos masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

14) [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį Jungtinė Karalystė ir Airija pranešė pageidaujančios dalyvauti priimant ir taikant šią direktyvą;

15) IR (ARBA)

16) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Jungtinė Karalystė ir Airija nedalyvauja priimant ir taikant šią direktyvą, todėl ji nėra joms privaloma ar taikoma;]

17) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja

---

[4] 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu (OL L 300, 2008 11 11, p. 42).

[5] 2001 m. birželio 26 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2001/500/TVR dėl pinigų plovimo, nusikaltimo priemonių ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymo, paieškos, įšaldymo, areštavimo ir konfiskavimo (OL L 182, 2001 7 5).

priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma. Pamatinis sprendimas 2001/500/TVR[6] tebėra privalomas ir taikomas Danijai,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis
Dalykas ir taikymo sritis

1. Šia direktyva nustatomos būtiniausios taisyklės dėl nusikalstamų veikų apibrėžčių ir sankcijų pinigų plovimo srityje.

2. Ši direktyva netaikoma pinigų plovimui, susijusiam su turtu, gautu iš Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių pažeidimų – jam taikomos specialios nuostatos, įtvirtintos Direktyva 2017/XX/ES.

2 straipsnis
Apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1) nusikalstama veikla – bet koks nusikalstamas dalyvavimas darant šiuos nusikaltimus:

(a) dalyvavimas organizuotos nusikalstamos grupės ir reketo veikloje, įskaitant visas Tarybos pamatiniame sprendime 2008/841/TVR nurodytas nusikalstamas veikas;

(b) terorizmas, įskaitant visas Direktyvoje 2017/XX/ES[7] nurodytas nusikalstamas veikas;

(c) prekyba žmonėmis ir neteisėtas migrantų gabenimas, įskaitant visas Direktyvoje 2011/36/ES[8] ir Tarybos pamatiniame sprendime 2002/946/TVR[9] nurodytas nusikalstamas veikas;

(d) seksualinis išnaudojimas, įskaitant visas Direktyvoje 2011/93/ES[10] nurodytas nusikalstamas veikas;

(e) neteisėta prekyba narkotikais ir psichotropinėmis medžiagomis, įskaitant visas Tarybos pamatiniame sprendime 2004/757/TVR[11] nurodytas nusikalstamas veikas;

(f) neteisėta prekyba ginklais;

---

6 Ten pat.

7 2017 m. X X Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2017/XX/ES dėl kovos su terorizmu, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2002/475/TVR dėl kovos su terorizmu (OL L x, 2017 xx xx, p. x).

8 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR (OL L 101, 2011 4 15, p. 1).

9 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2002/946/TVR dėl bausmių sistemos stiprinimo siekiant užkirsti kelią padėjimui neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi (OL L 328, 2002 12 5, p. 1).

10 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR (OL L 335, 2011 12 17, p. 1).

11 2004 m. spalio 25 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2004/757/TVR, nustatantis būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje (OL L 335, 2004 11 11, p. 8).

(g) neteisėta prekyba vogtomis ir kitokiomis prekėmis;

(h) korupcija, įskaitant visas nusikalstamas veikas, nurodytas Konvencijoje dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais[12], ir Tarybos pamatiniame sprendime 2003/568/TVR[13];

(i) sukčiavimas, įskaitant visas Tarybos pamatiniame sprendime 2001/413/TVR[14] nurodytas nusikalstamas veikas;

(j) pinigų padirbinėjimas, įskaitant visas Direktyvoje 2014/62/ES[15] nurodytas nusikalstamas veikas;

(k) gaminių klastojimas ir piratavimas;

(l) nusikaltimai aplinkai, įskaitant visas Direktyvoje 2008/99/EB[16] arba Direktyvoje 2009/123/EB[17] nurodytas nusikalstamas veikas;

(m) nužudymas, sunkus sveikatos sutrikdymas;

(n) žmonių grobimas, neteisėtas laisvės atėmimas ir įkaitų ėmimas;

(o) apiplėšimas arba vagystė;

(p) kontrabanda (įskaitant susijusią su muitais, akcizais ir mokesčiais);

(q) turto prievartavimas;

(r) dokumentų klastojimas;

(s) piratavimas;

(t) prekyba vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimas rinka, įskaitant visas Direktyvoje 2014/57/ES[18] nurodytas nusikalstamas veikas;

(u) elektroniniai nusikaltimai, įskaitant visas Direktyvoje 2013/40/ES[19] nurodytas nusikalstamas veikas;

(v) visos nusikalstamos veikos, įskaitant mokestinius nusikaltimus, susijusius su tiesioginiais ir netiesioginiais mokesčiais, kaip apibrėžta valstybių narių

---

12 Konvencija dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais.

13 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje (OL L 192, 2004 7 31, p. 54).

14 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos pamatinis sprendimas, skirtas kovai su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu (OL L 149, 2001 6 2, p. 1).

15 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/62/ES dėl euro ir kitų valiutų apsaugos nuo padirbinėjimo baudžiamosios teisės priemonėmis, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2000/383/TVR (OL L 151, 2014 5 21, p. 1).

16 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę (OL L 328, 2008 12 6, p. 28).

17 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/123/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 2005/35/EB dėl taršos iš laivų ir sankcijų už pažeidimus įvedimo (OL L 280, 2009 10 27, p. 52).

18 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/57/ES dėl baudžiamųjų sankcijų už manipuliavimą rinka (OL L 173, 2014 6 12, p. 179).

19 2013 m. rugpjūčio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/40/ES dėl atakų prieš informacines sistemas, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2005/222/TVR (OL L 218, 2013 8 14, p. 8).

nacionalinėje teisėje, už kuriuos numatyta ilgesnė kaip vienų metų maksimali laisvės atėmimo ar įkalinimo bausmė, arba visos nusikalstamos veikos, už kurias numatyta ilgesnė kaip šešių mėnesių minimali laisvės atėmimo ar įkalinimo bausmė (valstybėse narėse, kurių teisės sistemose nustatyta minimali bausmių už nusikaltimus riba);

(2) turtas – bet koks fizinis arba ne fizinis, kilnojamasis arba nekilnojamasis, materialus arba nematerialus turtas ir bet kokios formos, įskaitant elektroninę ar skaitmeninę, teisiniai dokumentai arba priemonės, įrodantys nuosavybės teisę į šį turtą arba su juo susijusias teises;

(3) juridinis asmuo – subjektas, turintis teisinį subjektiškumą pagal taikytiną teisę, išskyrus valstybes ar valdžios funkcijas vykdančias viešąsias įstaigas bei viešąsias tarptautines organizacijas.

3 straipsnis
Pinigų plovimo nusikaltimai

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad baudžiamąja nusikalstama veika būtų laikomi šie tyčia atlikti veiksmai:

   (a) turto konversija arba perdavimas, žinant, kad šis turtas yra gautas iš nusikalstamos veiklos arba dalyvaujant tokioje veikloje, siekiant nuslėpti arba užmaskuoti neteisėtą turto kilmę arba siekiant padėti kokiam nors asmeniui, kuris dalyvauja tokioje veikloje, išvengti teisinių to asmens veiksmų pasekmių;

   (b) turto tikrojo pobūdžio, šaltinio, vietos, disponavimo, judėjimo, teisių ar nuosavybės teisių į turtą slėpimas arba užmaskavimas, žinant, kad toks turtas yra gautas iš nusikalstamos veiklos arba dalyvaujant tokioje veikloje;

   (c) turto įsigijimas, turėjimas arba naudojimas, jo gavimo metu žinant, kad šis turtas gautas iš nusikalstamos veiklos arba dalyvaujant tokioje veikloje.

2. Tam, kad už 1 dalyje nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama, nebūtina nustatyti:

   (a) kad anksčiau arba tuo pačiu metu yra priimtas apkaltinamasis nuosprendis dėl nusikalstamos veiklos, iš kurios buvo gautas turtas;

   (b) nusikalstamos veiklos, iš kurios buvo gautas turtas, vykdytojo tapatybę ar kitas tos nusikalstamos veiklos aplinkybes.

   (c) ar nusikalstama veikla, iš kurios buvo gautas turtas, įvykdyta kitos valstybės narės arba trečiosios šalies teritorijoje, jei ta veikla pagal valstybės narės arba trečiosios šalies, kurioje buvo įvykdyta, teisę laikoma baudžiamąja veika, ir ta veikla būtų laikoma nusikalstama veika pagal valstybės narės, įgyvendinančios ar taikančios šį straipsnį, nacionalinę teisę, jei būtų įvykdyta jos teritorijoje.

3. 1 dalies a ir b punktuose nurodytų nusikalstamų veikų apibrėžtys taip pat taikomos asmenims, kurie įvykdė arba dalyvavo vykdant nusikalstamą veiklą, iš kurios buvo gautas turtas.

4 straipsnis

Kurstymas, bendrininkavimas ir kėsinimasis

Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad už kurstymą, bendrininkavimą ir pasikėsinimą padaryti 3 straipsnyje nurodytą nusikalstamą veiką būtų baudžiama.

5 straipsnis

Bausmės fiziniams asmenims

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad už 3 ir 4 straipsniuose nurodytą veiklą būtų baudžiama taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias baudžiamąsias sankcijas.

2. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad už 3 straipsnyje nurodytas baudžiamąsias veikas būtų baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios maksimalus dydis yra ne mažiau kaip ketveri metai, bent jau sunkių nusikaltimų atvejais.

6 straipsnis

Sunkinančios aplinkybės

Valstybės narės užtikrina, kad 3 ir 4 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų atveju sunkinančiomis būtų laikomos šios aplinkybės:

(a) nusikalstama veika padaryta nusikalstamos organizacijos, kaip apibrėžta Pamatiniame sprendime 2008/841/TVR[20]; arba

(b) nusikalstamą veiką padaręs asmuo yra sudaręs sutartį su įpareigotuoju subjektu ir turi jo atžvilgiu įsipareigojimų arba pats yra įpareigotasis subjektas, kaip apibrėžta Direktyvos 2015/849/ES 2 straipsnyje, ir padarė nusikalstamą veiką vykdydamas profesinę veiklą.

7 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn už bet kokią 3 ir 4 straipsniuose nurodytą nusikalstamą veiką, kurią tų juridinių asmenų naudai padarė asmuo, veikęs individualiai arba kaip juridinio asmens organo narys, einantis tame juridiniame asmenyje vadovaujančias pareigas, remiantis tuo, kad jis:

   (a) atstovauja juridiniam asmeniui;

   (b) yra įgaliotas priimti sprendimus juridinio asmens vardu arba

   (c) yra įgaliotas vykdyti juridinio asmens kontrolę.

2. Valstybės narės užtikrina, kad juridinis asmuo galėtų būti traukiamas atsakomybėn, kai dėl 1 dalyje minėto asmens nepakankamos priežiūros arba kontrolės jam pavaldus asmuo galėjo paskatinti padaryti bet kurią iš 3 ir 4 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų to juridinio asmens naudai.

[20] 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu (OL L 300, 2008 11 11, p. 42).

3. Juridinių asmenų atsakomybė pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis nepanaikina fizinių asmenų, kurie paskatino padaryti ar padarė kurią nors iš 3 ir 4 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų arba buvo jų bendrininkai, baudžiamosios atsakomybės.

8 straipsnis
Sankcijos juridiniams asmenims

Kiekviena valstybė užtikrina, kad juridiniam asmeniui, patrauktam atsakomybėn už baudžiamąją veiką pagal 6 straipsnį, būtų skiriamos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos, įskaitant baudžiamąsias arba ne baudžiamojo pobūdžio baudas, arba kitos sankcijos, pavyzdžiui:

(1) to juridinio asmens teisės į valstybės teikiamas lengvatas arba pagalbą atėmimas;

(2) laikinas ar nuolatinis to juridinio asmens teisės verstis komercine veikla atėmimas;

(3) teisminės priežiūros tam juridiniam asmeniui skyrimas;

(4) likvidavimas teismo nurodymu;

(5) laikinas ar galutinis įmonių, su kurių pagalba buvo įvykdyta nusikalstama veika, uždarymas.

9 straipsnis
Jurisdikcija

1. Kiekviena valstybė narė nustatyto savo jurisdikciją dėl 3 ir 4 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų tais atvejais, kai:

(a) visa nusikalstama veika ar jos dalis yra padaryta jos teritorijoje;

(b) nusikalstamą veiką padaręs asmuo yra jos pilietis.

2. Valstybė narė praneša Komisijai, jeigu nusprendžia nustatyti papildomą jurisdikciją dėl nusikalstamų veikų, nurodytų 3 ir 4 straipsniuose, padarytų už jos teritorijos ribų, kai:

(a) nusikalstamą veiką padariusio asmens įprastinė gyvenamoji vieta yra jos teritorijoje;

(b) nusikalstama veika padaryta juridinio asmens, įsisteigusio jos teritorijoje, naudai.

10 straipsnis
Tyrimo priemonės

Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad už 3 ir 4 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą atsakingi asmenys, padaliniai ar tarnybos galėtų naudotis veiksmingomis tyrimo priemonėmis, pavyzdžiui, tomis, kurios naudojamos kovai su organizuotu nusikalstamumu ar kitais sunkiais nusikaltimais.

11 straipsnis
Tam tikrų Pamatinio sprendimo 2001/500/TVR nuostatų pakeitimas

1. Šia direktyva pakeičiami Pamatinio sprendimo 2001/500/TVR 1 straipsnio b punktas ir 2 straipsnis, valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu, nedarant

poveikio tų valstybių narių pareigoms, susijusioms su to pamatinio sprendimo perkėlimo į nacionalinę teisę data.

2. Valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu nuorodos į Pamatinį sprendimą 2001/500/TVR laikomos nuorodomis į šią direktyvą.

12 straipsnis
Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo [24 mėnesiai po priėmimo]. Valstybės narės nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstus.

   Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

13 straipsnis
Ataskaitų teikimas

Praėjus [24 mėnesiams po šios direktyvos įgyvendinimo galutinio termino], Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kurioje įvertinama, kokiu mastu valstybės narės ėmėsi būtinų priemonių, siekdamos laikytis šios direktyvos.

14 straipsnis
Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

15 straipsnis
Adresatai

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*